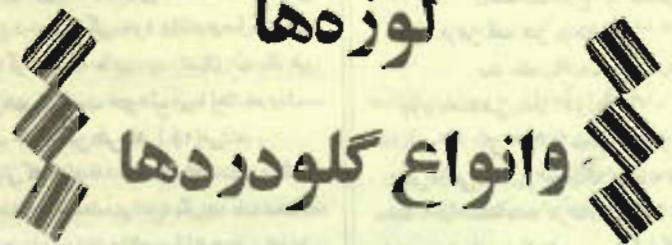

عضو کالج بین‌المللی جراحان

لوزه‌ها

انواع گلودردها

خون دماغ: این عارضه دهرستی ممکن است اتفاق بیفتد ولی در کودکان زیاد دیده می‌شود. غالباً ناحیه قدامی و نرم بینی است که دچار خونریزی می‌شود. در این صورت براحتی میتوان با فشار دو انگشت سیاه‌شصت به پره‌های بینی در عرض چند دقیقه خونریزی را متوقف کرد و اگر با زهم خونریزی ایجاد شد با چند دقیقه فشار اضافی خونریزی قطع می‌شود. ولی گاهی خونریزی از قسمت عقب و استخوانی بینی است که با فشار انگشت قطع نمی‌شود. در این صورت باید به پزشک مراجعه نمود. هنگام خونریزی از بینی باید به پشت خوابید. این نکته باید در مورد کودکان دقیقاً مراعات شود زیرا ممکن است خون بطرف حلق سرازیر شود و کودکان خود را لیسیده گردد بهترین راه این است که ناس رسیدن پزشک و یا رساندن بیمار به پزشک انسان به یک پهلو بخوابد و سر را بطرف طرف با دستمالی خنم نماید تا خون به دستمال ویا لنگن برسزد. به

هر حال فشار انگشت به پره‌های بینی نباید فراموش شود که خیلی مؤثر است.

حس چشیدن: دستگاه چشائی نیز در تنوع خود بسیار جالب است و رابطه نزدیک با حس بویائی دارد. انسان معمولاً چهار نوع کیفیت را به هنگام چشیدن دراز می‌کند و این چهار نوع عبارتند از: تلخی، شیرینی، ترشی و شوروی.

با وجود این موادی هستند که شامل هیچ‌یک از این چهار دسته نیستند ولی، به خوبی قادر هستند که مزه آنها را بشناسیم مثلاً در تاریکی و با چشم بسته به خوبی میتوانیم تکه سیب زمینی خام را از هویج تشخیص بدهیم در صورتیکه آن‌ها را با ترکیب هر دو شیرین هستند.

قسمت عمده اعصاب چشائی؛ در ناحیه فوقانی زبان؛ به جوانه‌های ریز مخصوصی منجم می‌شوند و روی این اصل است که با مزه مزه کردن، مزه‌ها

را تشخیص میدهیم. مقداری از جوانه‌های چشائی در کف دهان و سقف دهان و حلق و لوزه‌ها و زبان کوچک وجود دارند ولی اینها با اهمیت جوانه‌های زبانی نیستند. حس چشیدن نیز مانند حس بوییدن وقتی بکار می‌افتد که ساخته‌های چشائی تحریک شوند یعنی همان طوری که بویا به دماغ برسد تا حس شود برای احساس چشائی نیز بسایند مواد صورت مطلوب بدهان برسند تا مزه‌ها تشخیص داده شوند. واضح است مرکز اصلی این حس نیز در مغز است و حقیقتاً بوسیله عوارضی که مزه مواد مختلف را تشخیص میدهیم مزه مواد بوسیله اعصاب حسیه مغز میرسد. در حدود ۹۰۰۰ جوانه چشائی در روی زبان وجود دارد که هر کدام از آنها مزه غذا را گرفته و به مغز منتقل می‌کند و مغز است که فرمان میدهد این غذا را بخوریم یا نه؟

حس بویائی کمک زیادی به حس چشائی می‌کند. اینست که در موقع سرما خوردگی و گرفتگی بینی مزه غذاها عادی نیستند.

کاهش قدرت چشائی در مسین بالا: از او خردمه ششم عمر؛ قدرت چشائی رو به نقصان میگذازد شاید به همین علت باشد که سالمندان به خود اکتفا کم علاقه هستند. بعضی بپرها با وجود اینکه خوب میخورند با زهم نسبت به انواع غذا و مزه آنها بی تفاوت هستند.

لوزه‌ها؛ لوزه سوم یا غده آدنوئید (۱) لوزه‌ها دوغده با نامی شکل هستند که در طرفین داخل گلو قرار دارند. درست در محاذات ناحیه خلفی

و سطح فوقانی و جانبی زبان قرار گرفته‌اند. در حالت معمولی کوچک هستند ولی در موقع عفونت و چرک بزرگ شده و مانند دوفلک و با بادام بزرگ و سرخ رنگ و بالک‌های چرکی دیده میشوند و گاهی نیز بقدری متورم هستند که تمام ناحیه خلفی گلو را می‌گیرند. نورم لوزه‌ها باعث گلودرد و تب میشوند. گاهی نیز باعث سرایت میکرب؛ بنقاط دیگر بدن می‌شود. در کودکان بابستی گلودرد را بسیار جدی گرفت و بدقت مورد معالجه قرار داد چه ممکن است خطراتی برای سایر نقاط بدن بویژه قلب داشته باشد.

غده «آدنوئید» بمنزله لوزه کوچک است که در ناحیه خلفی گلو؛ در پشت بینی قرار دارد. وقتی که این غده متورم شود ممکن است تمام راه بینی را بگیرد و انسان با چاهشود از راه دهان نفس بکشد. گاهی نیز در اثر تورم باعث گرفتگی لوله «استاش» (۲) بشود و باعث درد و ناراحتی در گوش میشود و زمانی نیز باعث عفونت و چرک گوش میانی میگردد چسبه بطوری که میدانیم این لوله؛ بینی را به گوش میانی وصل می‌کند و باعث تعادل هوا در دو طرف پرده گوش می‌گردد و گرفتگی این لوله باعث بهم خوردن تعادل هوا در دو طرف پرده گوش گشته و ایجاد درد می‌کند و میکربها نیز اگر از این راه به طرف بالا مهاجرت کنند باعث تورم چرکی گوش خواهند شد.

عمل جراحی لوزه؛ در چندین سال قبل عمل لوزه و آدنوئید بسیار رایج بود ولی امروزه مثل قدیم نیست و این کار را بسیار با احتیاط انجام میدهند. لوزه را جود مواردی

1- Adenoid 2- Eustache

که این عضو بطور مزمن چرکین گردد و سلامت بدن صدمه برساند عمل نمی کنند و همچنین غده آدنوئید را موقعی عمل می کنند که باعث ناراحتی گوش گردد. علت اینکه امروزه باید نا آنجا که مقدور است از عمل لوزه پرهیز نمود یکی اینست که با وجود آنتی بیوتیک ها ناراحتی لوزه کاملاً قابل معالجه است و دوم اینکه اساساً لوزه و غده آدنوئید از غدد انفاوی تشکیل شده اند و غدد انفاوی نیز برای جلوگیری از عفونت بسیار ضروری هستند. در حقیقت این غده ها در محکمگی هستند که از پیشرفت عفونت جلوگیری می کنند. اما اگر این غدد بطور مزمن چرکی شوند و معالجات دارویی نیز مؤثر نگردد بهتر است آنها را در آورند، چه این چنین لوزه ها نه تنها از عفونت جلوگیری نمی کنند بلکه خود مرکز عفونت شده و میکربهای نظریک را در خود جای می دهند. خوشبختانه عمل لوزه و آدنوئید ساده است و نظری متوجه نیست. غالباً پزشکان کوچکش می کنند بهر نحوی هست ورم لوزه و آدنوئید را مهار کنند تا کودک به سن ده سالگی برسد زیرا غالباً در حدود ده سالگی لوزه ها و آدنوئید خود به خود چروک برداشته و کوچک می شوند. بظن من برای عمل جراحی لوزه ها باید با مشاوره پزشک امرای علوم داخلی اقدام نمود برداشتن و قطع هر عضوی از بدن ولو اینکه کوچک و بی اهمیت باشد باید با ملاحظه تمام جوانب انجام بگیرد و لوائیکه این عضو یک دندان باشد. نا آنجا که مقدور است و سلامت بدن صدمه نمی زند باید عضورا حفظ نمود ولی اگر این عضو تبدیل به مرکز فساد و کانون چرکی شده باشد

با نظر پزشک متخصص باید به قطع و برداشتن آن اقدام نمود.

بعضی از مردم خیال می کنند که با برداشتن لوزه نباید دچار سرما خوردگی شوند در صورتی که این مطلب درست نیست.

انواع گلودردها یا «آدنوئینها» (۳):

دو نوع گلودرد مهم وجود دارد. یکی گلودرد دیفتری، دیگری گلودرد چرکی. گرچه هر دو نوع بسیاری از اثر میکرب ایجاد میشوند ولی میکربهای آنها متفاوت هستند و بنا بر این دارای تظاهرات متفاوتی خواهند بود. گرچه معالجه گلودردها مخصوصاً در کودکان بطوری که ذکر شد بسیار مهم است ولی تشخیص گلودردهای باصلاح چرکی از گلودرد دیفتری نیز از کمال اهمیت است اگر این بیماری تشخیص داده نشود و معالجات مخصوص دیفتری انجام بگیرد ممکن است عواقب نامطلوبی ایجاد نماید و حتی بمرگ منتهی شود. بنا بر این در موقع ابتلا به گلودرد مخصوصاً گلودرد شدید و بویژه در کودکان حتماً باید به پزشک مراجعه نمود. حتی گاهی در اوایل بسیاری پزشک نیز در تشخیص دچار تردید میشود و از آزمایشگاه کمک میگیرد تا آنجا که گاهی نیز در مشاهده مستقیم با میکروسکوپ، میکرب دیفتری که همان باسیل «فلگلا» باشد دیده نشود و آزمایشگاه با کشت ترشح گلو میتوانند میکرب بیماری را پیدا کنند. خوشبختانه امروزه با وجود سرم ضد دیفتری و آنتی بیوتیک ها، گلودردها خیلی نادر و به آسانی معالجه میشوند بنا بر این اقدامات تشخیصی و معالجات خود سرانه باید جداً پرهیز نمود.